

Een Maand in Amsterdam

Een Maand in Amsterdam – hedendaags heldendicht

Marcellinus van der Eng

Eerste editie (Het Marcellinus Epos): 2018 – Brave New Books

Herziene editie: 2025 – Uitgeverij Dichtwerken.nl, Amsterdam

Copyright

© 1997–2025 R.M. van der Eng

ISBN 978-90-835869-7-7

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in welke vorm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Omslag en ontwerp: © R.M. van der Eng

hedendaags heldendicht

Een Maand in Amsterdam

'Het licht verdrong het duister van de nacht,
Op zeven juni kwart voor vijf. Heel even,
Dacht hij dat hij de kamer hoorde beven,
Maar nee, het was een stem die zuchtte zacht;
Veel vreemde woorden die hij niet verstond,
Het leek alsof het licht begon te spreken,
Toch was de schemering nog niet geweken,
Waardoor er geen betekenis ontstond.
Wat klanken kon hij enkel onderscheiden,
Soms vormden ze een woord dat hij begreep,
Dat soms bestond slechts uit een lettergreep,
Maar 't was genoeg om hem te gaan verleiden
Tot waanzin waarin weerzin ligt besloten,
Die zich als waarheid tonen zal aan hem,
Verborgen in een eeuwenoude stem
Waarvan de naam in graf ligt opgesloten.

Hij wist wel dat hem dit zou overkomen,
Tenslotte draagt geen mens zijn eigen naam,
Maar is vernoemd naar rampspoed of naar faam.
Maar dat het zo zou gaan, kon hij niet dromen;
Het stralen ging gepaard met diepste wonden,
Die gaapten in het allerroodste licht –
Verleden, heden, toekomst, alles zwicht
Voor het moment waarmee hij werd verbonden.
Geboorte, dacht hij, kan maar eens gebeuren,
Maar nu wist hij wel beter – 't zijn er meer.
'Ik baar en word geboren keer op keer,'
Zei hij, en zag zijn evenbeeld in kleuren;
Zoveel dat hij ze niet meer kon benoemen,
Een regenboog verbleekte er nog bij,
De kleuren werden klanken en Hij zei:
'Jij bent degene die me zal gaan roemen.'

In twijfel sloeg hij dekens van zich af.
Zijn naaktheid toonde zich aan witte muren
Waarop hij elke schaduw ging begluren,
Tot hij zich aan de ruimte overgaf.
Het paus'lijk paars van het gordijn scheen zacht
Op 't witte lijf dat huiverde en trilde.
Hij had geen eigen wil meer, maar hij wilde
Te weten komen wat mij daartoe bracht:
Was hij degeen' die zover was verdwaald,
Zover dat waarheid waanzin is geworden,
Of was zijn brein bezeten door een horde
Microben, die zichzelf daar heeft onthaald.
Hij wist dat hij moest opstaan uit het bed,
Met beide voeten op de zware aarde,
Gaan stampen op de grond tot hij bedaarde,
Maar hartstocht voor het vreemde lette het.

Heel zacht begon hij voor zichzelf te spreken,
Wat klanken klonken langzaam uit zijn mond,
Zij vormden zich tot taal en werden rond,
Zo rond dat hij hun weerklink voelde steken
In hersens waar ze telkens weer weerkaatsten
Van links naar rechts als naalden in zijn hoofd;
Zij prikten zich tot woorden onverdoofd,
Tot zij zich plotseling in zinnen plaatsten.
Betekenis begon hem toen te dagen;
Hij vroeg zich af: wie houdt mijn hoofd bezet,
't Zijn niet mijn zinnen, 't is alsof er net
Iets aan mij in 't geheim wordt opgedragen.
Maar wat het was, dat kon hij niet verklaren:
Visioenen daar geloofde hij niet in,
't Geloof in goden had voor hem geen zin
En argwaan had hij om Hem te ontwaren.

In razernij verbrak de stem zijn zin:

‘Wie ben jij om mij zomaar te negeren,

Ik ben degene die jij zult vereren.

Ik zal jou tergend tonen – binnenin

Jouw wezen – dat Ik ooit eens heb bestaan,

De allergrootste rijkdom kon beleven,

Waarna de dood als troost mij was gegeven.

Ik zal herrijzen – jij zult ondergaan.

Jij bent mijn evenbeeld, jij draagt mijn naam,

Jij zult mijn initialen moeten velen,

Ik zal jou deels mijn leven mededelen,

Vooraf mijn stille dood, gevolgd door faam,

Die afsteekt bij jouw miserabel leed,

Dat jij door mij als weelde zult ervaren.

Door jou zal mijn bestaan zich openbaren.

Ik zal jou gaan bedekken met mijn kleed.’

Het leek een strijd, toch bleek het een verzoening
Te zijn. Hij trok de dekens om zich heen
En waande zich niet langer meer alleen.
Het gaf hem een indringende voldoening
Om zich te kunnen laven aan zijn aanzicht.
Hoewel hij niemand zag – kon hij toch zien,
Door klanken van de stem, een hecht stramien,
Dat vormde én zijn én zijn eigen naamdicht:
‘Maar wees gerust,’ zei Hij, ‘Ik laat je slapen,
Aan overhaast gebrabbel heb Ik niets,
Regerend over ’t woord dat Ik verdiets,
Codeer Ik elke klank die jou doet gapen.
Eerst zal Ik alle rijmenparen ontbinden,
Lieer ze weer, zo zul jij ze verstaan,
Laat jou met jouw gedachten verder gaan;
In ’t woeste woud van zinnen zul je ’t vinden.

Nog in een maand wordt alles jou bekend,
Uit vele tekens zul je mij onthalen,
Scanderend in jouw eigen taal vertalen;
Waarna mijn naam aan jou wordt toegekend.'
Hij zuchtte en ging liggen op zijn zij
Om al zijn lichaamsdelen te ontspannen,
De klanken uit zijn zware hoofd te bannen,
En even dacht hij: alles is voorbij;
Dat wat ik net vernam was fantasie,
Bewogen door een reeks toevalligheden,
Waardoor mijn rede slinks werd overtreden
Of 't was gewoon de werking van chemie,
Waardoor het balanceren werd verstoord;
Terwijl de zwaartekracht zwaar op me drukte,
Dacht ik dat het mij desondanks gelukte
Te dansen op het cerebrale koord.